

Atletizme Yönelik Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Atletizme Yönelik Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17098>

Özet

Atletizme Yönelik Tutum Ölçeği (AYTÖ), bireylerin atletizm sporuna ve ilgili aktivitelere karşı geliştirdikleri duygusal, bilişsel ve davranışsal eğilimleri ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Ölçek, 2018 yılında Sevinç Türksever Güngör tarafından yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiş olup, geçerlik ve güvenirlik çalışmaları titizlikle yürütülmüştür. AYTÖ, toplamda 14 maddeden ve iki temel faktörden oluşmaktadır. Bu faktörler, bireylerin mesafeye dayalı aktivitelere olan ilgisini ve spor alanları/aletlerini kullanmaya yönelik istekliliklerini kapsamaktadır. Derecelendirme, 5'li Likert ölçeği formatında yapılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Atletizm, tutum, psikometrik ölçek, spor psikolojisi, mesafe kat etme, alan kullanma istekliliği, geçerlik, güvenirlik.

Yazarlar

SEVİNÇ TÜRKSEVER GÜNGÖR

Amaç

Atletizme Yönelik Tutum Ölçeği'nin temel amacı, bireylerin atletizm sporuna karşı sahip oldukları tutum düzeylerini bilimsel yöntemlerle tespit etmektir. Bu tespit, özellikle beden eğitimi ve spor alanında çalışan eğitimciler, antrenörler ve araştırmacılar için önemlidir. Ölçek, bireylerin atletizm faaliyetlerine katılmaya motivasyonları, bu spora olan ilgilerini ve atletizmi genel olarak nasıl değerlendirdiklerini ölçmeyi hedefler.

Ölçeğin geliştirilmesi, atletizm eğitim programlarının etkinliğini değerlendirmek ve öğrencilerin veya sporcuların bu spor dalına yönelik potansiyel engellerini veya olumlu eğilimlerini belirlemek için sağlam bir zemin sağlamıştır. Böylece, eğitim stratejileri ve müfredatlar, katılımcıların tutumlarına göre özelleştirilebilir.

Yapı (Construct)

AYTÖ, atletizme yönelik tutumu iki ana boyutta ele alan çok boyutlu bir yapı ölçmektedir. Bu iki faktör, sporun farklı yönlerine karşı geliştirilen spesifik eğilimleri temsil etmektedir.

Mesafe Kat Etme Eğilimi: Bu faktör, koşma, dayanıklılık gerektiren aktiviteler ve uzun süreli fiziksel çaba harcama gibi faaliyetlere karşı bireyin sahip olduğu olumlu veya olumsuz eğilimi ölçmektedir. Toplam 9 madde bu faktör altında toplanmıştır.

Alet ve Alan Kullanma İstekliliği: Bu faktör, yüksek atlama, cirit atma veya gülle atma gibi belirli

spor aletlerinin ve özel atletizm alanları kullanılmaya yönelik isteklilik, merak ve ilgi düzeyini ölçmektedir. Bu faktör 5 maddeden oluşmaktadır.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerlik çalışmaları, ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı yapıya ne ölçüde doğru ölçtüğünü göstermiştir. Yapı geçerliği, hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak incelenmiştir.

Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) sonucunda, ölçeğin beklenen şekilde 14 maddeden ve iki farklı faktörden oluştuğu tespit edilmiştir. Bu iki faktörlü yapının uygunluğu ve gücü, daha sonraki aşamada Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile doğrulanmış ve model uyum indekslerinin kabul edilebilir sınırlar içinde olduğu rapor edilmiştir. Bu sonuçlar, ölçeğin atletizme yönelik tutumun alt boyutları için geçerli bir şekilde ölçtüğünü desteklemektedir.

Güvenirlilik

AYTÖ'nün güvenirlilik analizi, iç tutarlılık katsayısı (Cronbach's Alpha) hesaplanarak gerçekleştirilmiştir. Elde edilen değerler, ölçeğin yüksek düzeyde iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir.

Ölçeğin genel iç tutarlılık katsayısı (α) **0.794** olarak hesaplanmıştır. Bu değer, psikometrik standartlara göre ölçeğin güvenilir olduğunu işaret etmektedir.

Faktör bazında iç tutarlılık katsayıları ise şöyledir:

Mesafe Kat Etme Etilimi faktörü için $\alpha = 0.761$.

Alet ve Alan Kullanma İstekliliği faktörü için $\alpha = 0.722$.

Her iki faktörün de ayrı ayrı kabul edilebilir güvenirlilik düzeylerine sahip olması, faktörlerin tutarlı bir şekilde ilgili maddeleri ölçtüğünü kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Atletizme Yönelik Tutum Ölçeği'nin yapısal bütünlüğü ve boyutluluğu, hem Açıklayıcı hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi yöntemleri kullanılarak detaylıca incelenmiştir.

Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA), başlangıçta çok sayıda madde arasından en uygun olan 14 maddenin belirlenmesini ve bu maddelerin iki ana faktör altında gruplandırılması sağlamıştır. Bu faktörler, ölçeğin teorik yapısına uygun olarak "Mesafe Kat Etme Etilimi" (9 madde) ve "Alet ve Alan Kullanma İstekliliği" (5 madde) olarak adlandırılmıştır. Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ise bu iki faktörlü yapının verilerle uyumunu test etmiş ve modelin istatistiksel olarak iyi uyum sağladığını onaylamıştır.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme (Özgün bir ölçek çalınmasıdır.)

Format: 5'li Likert Ölçeği (1= kesinlikle evet - 5= kesinlikle hayır)

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Kitle: Genel Popülasyon veya eğitim kurumlarındaki öğrenciler (Özellikle beden eğitimi dersleri ile etkileimde olan gruplar).

Yaş Grubu: Belirtilmemiş, ancak yüksek lisans tezi başlangıcında genellikle ergen ve genç yetişkin örneklem üzerinde uygulanmıştır.

Popülasyon Detayları: Çalınma, Celal Bayar Üniversitesi'nde yürütülmüştür.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-report). Katılımcılardan atletizm faaliyetlerine yönelik kişisel tutumların 5 dereceli bir ölçek üzerinde belirtmeleri istenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Tutum ölçümü, atletizm eğitimi, spor bilimi, psikometri, yüksek lisans tezi, Celal Bayar Üniversitesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtması: Bilgi mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut değildir.

İletişim Adresi: nesivar.sev@hotmail.com

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin geliştirme yılı **2018**'dir. Ölçek, bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirildiği için ticari olmayan akademik ve araştırma amaçlı kullanımlarda yazar ile iletişime geçilmesi önerilir. Şinler ve kullanım ücretleri hakkında kesin bilgi için sorumlu yazar Sevinç Türksever Güngör ile iletişime geçilmelidir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [atletizme-yonelik-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Referanslar

Türksever-Güngör, S. (2018). *Atletizme yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Celal Bayar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Manisa.

Atletizme Yönelik Tutum Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek 14 madde ve iki faktörden oluşmaktadır.

Mesafe kat etme eğilimi (9 madde): Koşmayı çok seviyorum.

Alan kullanma istekliliği (5 madde): Yüksek atlama ile ilgili yarışları izlemeyi seviyorum.